

Cuiavian University in Wloclawek

Scientific and pedagogic internship

**LEGAL EDUCATION IN UKRAINE
AND EU COUNTRIES: CHALLENGES
AND WAYS OF IMPROVING**

November 16 – December 28, 2020

**Wloclawek,
Republic of Poland
2020**

Scientific and pedagogic internship «Legal education in Ukraine and EU countries: challenges and ways of improving» : Internship proceedings, November 16 – December 28, 2020. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2020. 136 pages.

Head of Organising Committee

dr **Tomasz Borowiak**, Cuiavian University in Wloclawek (Polska).

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

Перехід ЗВО на дистанційний режим в період пандемії: проблеми та можливі ризики Адаховська Н. С.	7
Вплив інформаційної влади на сферу дистанційної освіти: міжнародний та національний рівні Антошина І. В.	8
Якість вищої юридичної освіти в Україні: проблеми та шляхи удосконалення Бабенко А. Ю.	12
Освітні інноваційні технології викладання правових навчальних дисциплін Беспалько І. Л.	15
Система вищої освіти та виклики пандемії: як досягнути балансу Бегова Т. І.	19
Професійна самоосвіта та розвиток адвоката як запорука професіоналізму в процесі надання правової допомоги Брода А. Ю.	23
Шляхи удосконалення юридичної освіти в Україні на основі досвіду Фінляндії та Канади Валуєва Л. В.	27
Формування професійних навичок в процесі викладання цивільного процесуального права Великорода О. М.	31
Виклики вищої юридичної освіти в Україні в умовах пандемії Георгієвський Ю. В.	35
Юридична освіта в Україні як складова компетентності фахівців в сфері права Горбань Н. С.	38
Методологічні проблеми викладання цивільно-правових дисциплін Грибачова І. П.	42

Специфіка лекції як форми організації навчальних занять при вивченні кримінального права, у сучасних вищих юридичних закладах України Григор'єва М. Є.	45
Компетентнісний підхід в освіті юриста: перспективи застосування в навчальному процесі Гуд Т. М.	48
Особливості викладання еколого-правових дисциплін у контексті євроінтеграції Данилюк Л. Р.	51
Сучасна юридична освіта в Україні в умовах COVID-19 Данченко К. М.	55
Викладання адміністративного права в системі вищої юридичної освіти в Україні: стан та перспективи Зуй В. В.	58
Компетентності майбутнього фахівця в галузі кримінального права щодо здійснення компаративістських досліджень: термінологічна складова Каменський Д. В.	62
Педагогічні умови професійної підготовки курсантів в освітньому середовищі закладів вищої освіти МВС України Кисленко Д. П.	67
Directions of codification of the legislation of Ukraine about education and science Knysh V. V.	70
Legal education as one of the directions of state policy Kovach D. L.	73
Сучасні та ефективні методи здобуття вищої юридичної освіти в Україні Кожевнікова А. В.	75
Правові аспекти захисту приватності життя науково-педагогічних працівників в умовах реформування системи юридичної освіти Кронівець Т. М.	79

Реформування юридичної освіти в Україні, відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії Кузьменко О. В., Чорна В. Г.	81
Вища юридична освіта: окремі проблемні аспекти та перспективи розвитку в умовах цифровізації Лазукова О. В.	85
Деякі аспекти модернізації юридичної освіти в Україні в контексті розвитку стратегії правової безпеки Мельник Я. Я.	87
Проблемні питання юридичної освіти в Україні Мельничук С. М.	91
Державні стандарти вищої юридичної освіти в Україні: стан, проблеми, перспективи Негребецький В. В.	95
Практична підготовка в юридичній освіті України Нікітенко В. М.	99
Особливості підготовки слідчих у відомчих вищих навчальних закладах Міністерства внутрішніх справ України Поплавська А. М.	103
Дистанційна освіта у вищих навчальних закладах: проблеми та перспективи Сидоренко О. О.	105
Методичні засади викладання цивільного права Таран О. С.	109
Юридична техніка та складання процесуальних документів як освітній компонент підготовки бакалаврів з права Терела Г. В.	114
Теоретико-методологічні передумови формування професійної компетентності курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських Тимошенко Ю. П.	117
Престиж юридичної професії: проблеми здобуття вищої освіти у сфері права Тулянцева В. А.	120

ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА ТА СКЛАДАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ЯК ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ПРАВА

Терела Г. В.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри правознавства
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
м. Полтава, Україна*

На сьогодні відбувається перехід до стандартів юридичної освіти, в основі яких – компетентнісний підхід, що вимагає організації освітнього процесу, спроможної за своїми цілями та завданнями забезпечувати відповідність результатів навчання сучасним вимогам до фахівців у сфері права. Насамперед йдеться про зміну орієнтирів системи освіти загалом та юридичної, зокрема, з підходу, в основі якого, – пріоритет теоретичних знань, до практико-орієнтованого, що ґрунтується на таких результатах освітнього процесу, де замість традиційної сукупності знань, умінь і навичок на перший план виходять компетентності. Перед студентами у зв'язку з цим постає основне завдання – набути загальних та спеціальних (фахових, професійних) компетентностей, що передбачають, у першу чергу, здатність навчитися постійно здобувати нові знання. Для викладачів, у свою чергу, акцент у викладанні має зміщуватися з пріоритету теоретичного змісту на пріоритет спроможності засвоєння студентами послідовності та способів дій в залежності від мети та завдань конкретної навчальної дисципліни, не применшуючи при цьому значення самого змістовного контенту.

Складним завданням на цьому фоні є досягнення консенсусу відносно способів і засобів формування професійних компетентностей завдяки інноваційним підходам у викладанні, зокрема, використання інтерактивних форм проведення навчальних занять. Найбільш вагомим завданням у цьому процесі, на що звертається увага в літературі, є пошук оптимальних варіантів проведення занять, коли викладач має переключитися із установки на донесення студенту знань про право, тобто пріоритету теоретичних знань у процесі навчання, та перейти на інші методи викладання, де на перший план мають вийти використання форм і способів подання матеріалу, які б активізували творчий потенціал студента, сприяли виробленню останнім самостійних рішень,

чи командної роботи на результат. Звичайно варто враховувати особливості сучасної молоді з її широким доступом до інформаційних ресурсів. Відповідно акцент має зміщуватися не на передачу знань, оскільки й самі ці знання множаться в геометричній прогресії, а законодавство постійно розширює свою джерельну базу, – скільки на способи отримання рішень на основі чинних нормативних актів, судової практики, із використанням міжнародних та європейських стандартів, розуміючи та усвідомлюючи правові цінності сучасного глобалізованого світу.

При всьому багатоманітті освітніх програм, спрямованих на забезпечення потреб студентів у реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, значення набуває наповнення таких програм оптимальними освітніми компонентами, спроможними забезпечувати досягнення програмних результатів навчання. З позицій компетентнісного підходу важливого значення набуває оволодіння здобувачами вищої освіти способами «...уміти діяти, демонструвати досвід професійної діяльності у прийнятті ефективних рішень та досвід ціннісних комунікацій і стандартів у межах професійних функцій» [1, с. 10]. Враховуючи, що у якості засобів професійної юридичної діяльності виступає юридична техніка, а її процедур, – юридичні технології, одним із освітніх компонентів освітньої програми підготовки бакалаврів з права у Полтавському університеті економіки і торгівлі є навчальна дисципліна «Юридична техніка та складання процесуальних документів», яка викладається у другому семестрі третього року навчання. Засвоєння навчального контенту першого модуля «Юридична техніка» дозволяє закріпити та розширити теоретичні знання, набуті студентами, починаючи із вивчення навчальних дисциплін «Теорія держави і права», та продовжуючи засвоєнням таких фундаментальних курсів, як «Конституційне право», «Цивільне право», «Адміністративне право», «Кримінальне право». У результаті в студентів має сформуватися розуміння юридичної техніки як самостійної галузі юридичної науки, орієнтованої на вирішення практичних завдань [3, с. 3]. Реалізація завдань другого модуля «Складання процесуальних документів» дозволяє студентам застосовувати свої знання для закріплення практичних навичок аналізу, інтерпретації, систематизації та складання проектів нормативних актів, правореалізаційних та правозастосовних документів, з одного боку, за галузевим спрямуванням (включаючи техніку складання процесуальних актів адміністративного, цивільного, господарського, кримінального, конституційного судочинства та техніку створення звернення до Європейського суду з прав людини), а з

іншого, – беручи за основу вироблені наукою юридичної техніки правила (логічні, змістовні, формально-реквізитні, структурні), засоби (насамперед спеціально-юридичні: фікції, презумпції, конструкції, преюдиції, аксіоми, застереження), способи та прийоми, дозволяючи виробити певний алгоритм дій, спрямований на послідовність, логічність викладення матеріалу.

Тісний зв'язок теоретичних знань та практичних вмінь і навичок дозволяє проілюструвати співвідношення правової конструкції та юридичного конструювання. Так, студенти поглиблюють розуміння вже знайомого їм з теорії права поняття юридичної конструкції, вчення про яку розробив засновник юридичної техніки Рудольф фон Єринг, та розширюють можливості практичного використання названого спеціально-юридичного засобу у процесі набуття навичок юридичного конструювання. Під юридичними конструкціями при складанні процесуальних документів (юридичне конструювання) А. Г. Маркелов розуміє «способи поєднання прав, обов'язків, відповідальності, пільг, заохочень, заборон і т. п. в тексті юридичного документа», вбачаючи за можливе здійснення аналізу процесуального акта за допомогою таких елементів, як зміст і структура [2, с. 470–471].

Враховуючи добре відомий у наукових колах вислів «немає нічого більш практичного, ніж хороша теорія», а також відсутність законодавчо визначених вимог до нормативно-правових актів особливої актуальності набуває оволодіння загальним техніко-юридичним інструментарієм, постійне поглиблення практичних навичок складання проектів нормотворчих, правореалізаційних, правозастосовних актів, що слугуватиме, в свою чергу, базою для успішного виконання завдань на посадах у сфері права.

Література:

1. Комаров В. В. Основоположні проблеми вищої юридичної освіти у парадигмі компетентнісного підходу. *Юридична техніка: доктринальні основи та проблеми викладання*: [тези доповідей та повідомлень учасників науково-практичної конференції (м. Харків, 30 вересня – 1 жовтня 2015 року)] / за ред. проф. В. В. Комарова та І. Д. Шутака. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2015. С. 7–12.

2. Маркелов А. Г. К вопросу о применении юридических конструкций при составлении процессуальных документов по уголовному делу. *Юридическая техника: Ежегодник*. Нижний Новгород, 2013. № 7. Ч. 2. С. 470–473.

3. Шутак І. Д. Юридична техніка: доктринальні аспекти. *Юридична техніка: доктринальні основи та проблеми викладання*: [тези доповідей та повідомлень учасників науково-практичної конференції (м. Харків, 30 вересня – 1 жовтня 2015 року)] / за ред. проф. В. В. Комарова та І. Д. Шутака. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2015. – С. 3–7.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Тимошенко Ю. П.

кандидат юридичних наук, доцент,
заступник директора

Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира
Великого Міжрегіональної Академії управління персоналом
м. Київ, Україна

Розвиток суспільства диктує посилені вимоги до підготовки фахівців, що володіють не тільки знаннями, вміннями і навичками, а й сформованою професійною компетентністю, необхідною для здійснення результативної професійної діяльності. Впровадження компетентнісного підходу призводить до актуалізації проблеми вдосконалення методів і педагогічних технологій професійного навчання. Тому проблема формування професійної компетентності учнів є однією з найважливіших у педагогічній науці.

Спочатку необхідно окреслити понятійний апарат і розмежувати поняття «професіоналізм» і «компетентність». Професіоналізм визначається як стійка інтегративна властивість особистості, що включає професійну компетентність, ініціативу, моральність, майстерність і здатність особистості до самокорекції і саморозвитку [1; с.206]. Каверін О. В. інтерпретує поняття «професіоналізм» через розкриття понять «властивість», «процес» і «стан людини».